

Sygn. akt III RC 190/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Kinga Miotk-Załuska

Protokolant st. sekr. sądowy Grażyna Łukasiak

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2019 r. w Toruniu

sprawy z powództwa:

R. K.

przeciwko:

K. T.

o:

alimenty

- I. zasądza od pozwanej K. T. na rzecz powódki R. K. alimenty w kwocie po 400/ / złotych miesięcznie, płatne do rąk powódki, poczynając od dnia 08.03.2018 r., do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,
- II. oddała powództwo w pozostałej części,
- III. znosi pomiędzy stronami koszty procesu,
- IV. wyrokowi w pkt I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 190/18

UZASADNIENIE

R. K. wniosła w dniu 8 marca 2018 r. pozew przeciwko córce – K. T., domagając się alimentów w kwocie 1200 złotych – po sprecyzowaniu stanowiska na rozprawie w dniu 19 grudnia 2018 r. (k.170) – zasądzenia na jej rzecz kwoty po 800 zł miesięcznie tytułem alimentów, płatnych do jej rąk do 10-tego dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności każdej z rat.

Powódka uzasadniła swoje stanowisko m.in. tym, że za namową pozwanej sprzedała ona własne mieszkanie w marcu 2012 r. za kwotę 193.000 zł i zamieszkała w kawalerce należącej do powódki. Powódka w tym czasie opiekowała się chorym mężem, opłacała wyłącznie ze swoich środków jego leczenie a nadto przekazywała pozwanej i jej mężowi środki finansowe na poczet kosztów związanych ze stałą opieką medyczną nad chorym mężem. W dniu 12 kwietnia 2012 r. dokonała ona darowizny na rzecz pozwanej kwoty 140.000 zł zastrzegając przy tym prawo do dożywotniej i nieodpłatnej służebności osobistej, polegającej na prawie do nieodpłatnego zajmowania przez nią całego mieszkania – kawalerki należącej do pozwanej, oraz opieki nad powódką przez pozwaną w przyszłości. Po śmierci męża powódki relacje między nią a pozwaną uległy pogorszeniu, wobec czego powódka wyprowadziła się z zajmowanego mieszkania do swojego przyjaciela zamieszkałego w T.. Pozwana wbrew wcześniejszym ustaleniom nie przeznaczyła kwoty

darowizny na spłatę kredytu mieszkaniowego ani nie zdecydowała się na zagwarantowanie formalnie własnej matce możliwości dożywotniego mieszkania w B.. Obecnie mieszkanie to jest wynajmowane obcym osobom. Wbrew woli powódki kwota darowizny została przez pozwaną przekazana mężowi pozwanej. Powódka wskazała, że pozwana pracuje jako dyrektor ds. Marketingu w należącej do jej męża firmie (...)A. T. (1).

W odpowiedzi na pozew pozwana K. T. wniosła o oddalenie powództwa w całości wskazując m.in., że jej sytuacja majątkowa nie pozwala na zasądzenie od niej na rzecz powódki alimentów. Na utrzymaniu ma ona małoletniego syna a z uwagi na trudności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej nie ma ona z mężem zdolności finansowej. Z trudem utrzymują oni siebie a niejednokrotnie wspierają ich teściowie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka R. K. jest matką pozwanej K. T..

/okoliczność bezsporna a ponadto dowód: odpis skrócony aktu urodzenia k. 10/

R. K. ma obecnie (...) lat. Oprócz pozwanej ma jeszcze czworo dzieci.

Do końca marca 2012 r. zamieszkiwała w S. wraz ze swoim mężem w mieszkaniu stanowiącym jej wyłączną własność. Z uwagi na chorobę męża i konieczność jego leczenia, pozwana zaproponowała powódce aby wraz z mężem przeniosła się do B., gdzie mieszkała pozwana.

Powódka w marcu 2012 r. sprzedała swoje mieszkanie za kwotę 193.000 zł i wraz z mężem zamieszkali oni w B. w mieszkaniu o powierzchni 34 m² stanowiącym wyłączną własność pozwanej.

W dniu 12 kwietnia 2012 r. powódka dokonała przelewu na rzecz pozwanej kwoty 150.000 zł, z czego 140.000 zł było darowizną na rzecz pozwanej, a 10.000 zł stanowiło darowiznę dla córki P. M.. Pozostałe dzieci powódki nie otrzymały od niej żadnych pieniędzy. W zamian za tę darowiznę pozwana miała zapewnić powódce możliwość dożywotniego zajmowania mieszkania stanowiącego własność pozwanej oraz zapewnić jej w przyszłości opiekę.

W marcu 2013 r. zmarł mąż powódki. Od tego czasu zaczęły się psuć jej relacje z pozwaną. W październiku 2014 r. powódka wyprowadziła się z mieszkania pozwanej i zamieszkała w T. wraz z ówczesnym partnerem – Z. J..

Obecnie nadal mieszka u Z. J., jednak nie pozostają już oni w związku. Prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe. Powódka przekazuje mu ok. 240 zł miesięcznie na poczet kosztów utrzymania mieszkania.

Zdarzało się w przeszłości, że Z. J. wyrzucał powódkę ze swojego mieszkania i mieszkała ona wówczas u swojej siostry w S.. Z. J. chciałby, aby powódka wyprowadziła się na dobre z jego mieszkania.

Powódka otrzymuje emeryturę w wysokości ok. (...) zł netto miesięcznie. Nie podejmuje dodatkowych prac.

Choruje przewlekle z powodu obturacyjnej choroby płuc, jaskry, zmian zwyrodnieniowych i zapalenia żołądka. Na leki wydaje ok. 200-300 zł miesięcznie.

Spłaca kredyt zaciągnięty na pokrycie bieżących kosztów utrzymania. Miesięczna rata wynosi 300 zł miesięcznie.

Na telefon powódka wydaje ok. 56 zł miesięcznie.

/dowód: potwierdzenie przelewu k. 11

pismo ZUS k. 13

zaświadczenie lekarskie k. 40

PIT powódki za rok 2017 k. 41

wyciąg z konta k. 42-49

zeznania świadka E. D. k. 170-170v.

zeznania świadka Z. J. k. 170v.-171v.

zeznania świadka P. M. k. 192v.-193v.

zeznania świadka P. S. k. 195-196

przesłuchanie R. K. k. 234-235v./

K. T. ma obecnie (...) lat. Z wykształcenia jest inżynierem inżynierii środowiska.

Pieniądze otrzymane w darowiźnie od powódki mąż pozwanej przeznaczył na inwestycje związane z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą.

Po wyprowadzeniu się powódki z mieszkania pozwanej, K. T. oddała je w najem.

W lipcu 2018 r. pozwana poprosiła powódkę aby ta wymeldowała się z mieszkania w B. stanowiącego jej własność, bowiem chce je sprzedać z uwagi na posiadane zadłużenie i ryzyko przejęcia mieszkania przez komornika. Powódka wyraziła zgodę na wymeldowanie.

Pozwana mieszka obecnie wraz z mężem i synem W., który ma (...) lat, w mieszkaniu stanowiącym własność jej teściów. Koszty utrzymania mieszkania ponoszą teściowie pozwanej. Przekazują oni też mężowi pozwanej pieniądze na utrzymanie rodziny.

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy orzekł separację małżeństwa pozwanej i A. T. (1). Wyrokiem tym zasądzono od A. T. (1) na rzecz mał. W. T. alimenty w kwocie po 1.000 zł miesięcznie.

Pozwana ma obecnie ok. 1.000.000 zł długów związanych z działalnością gospodarczą jej męża. A. T. (1) ma z tego tytułu zadłużenie w łącznej kwocie ok. 2.000.000 zł.

Pozwana pracowała w firmie swojego męża, jednak została zwolniona. Przez miesiąc pracowała na budowie i otrzymała wówczas (...)zł. Od marca 2019 r. jest zarejestrowana jako bezrobotna z prawem do zasiłku w kwocie (...) zł miesięcznie przez pół roku i w kwocie (...) zł miesięcznie przez kolejne 6 miesięcy.

Pozwana oceniła, że gdyby posiadała pracę i otrzymywała świadczenia rodzinne na syna, to po uiszczeniu wszelkich opłat pozostałoby jej ok. 2.000 zł miesięcznie na pokrycie pozostałych kosztów utrzymania.

/dowód: odpis skrócony aktu urodzenia mał. W. k. 29

potwierdzenie przelewu k. 30-31, 203, 231

decyzja Dyrektora Izby Administracji Skarbowej k. 58

wezwanie do zapłaty k. 61-62, 229-230

zawiadomienie o zajęciu wierzytelności k. 63-69, 213-215, 222-226

nakaz zapłaty k. 70, 74, 80, 212

wyciąg z konta k. 84-87, 201-202, 207

zeznania świadka A. O. k. 172-172v.

zeznania świadka A. T. (2) k. 172v.-173

zeznania świadka T. T. k. 173-173v.

zeznania świadka Z. T. k. 173v.-174v.

zeznania świadka A. T. (1) k. 194v.-195

zaświadczenie Prezydenta Miasta B. k. 197

zaświadczenie o zaległości w podatkach k. 198-199

wyrok SO w Bydgoszczy z dn. 13.12.2018r. k. 200

potwierdzenie założenia i likwidacji lokaty k. 204-206

karta rejestracji bezrobotnego k. 208-211

upomnienia k. 218-221

zeznania świadka D. G. k. 233-234

przesłuchanie K. T. k. 235v.-237/

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, zeznania świadków oraz przesłuchanie powódki i pozwanej.

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie, pismach procesowych złożonych w sprawie, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków: E. D., Z. J., P. M., P. S., A. O., A. T. (2), T. T., Z. T., A. T. (1) i D. G. albowiem były one logiczne, rzeczowe i spójne. Pozostawały również w zgodzie z pozostałym materiałem dowodowym. Niewielkie rozbieżności wynikały z braku dokładnej wiedzy świadków o danej okoliczności.

Sąd nie oparł ustaleń na zeznaniach świadka B. M. albowiem świadek ten nie posiadał wiedzy na temat okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sądu wyjaśnienia oraz zeznania złożone przez powódkę i pozwaną należało co do zasady uznać za wiarygodne. Przedstawiane przez strony fakty nacechowane jednak były subiektywną oceną poszczególnych okoliczności. Strony starały się bowiem w sposób jak najbardziej korzystny dla siebie przedstawić okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przechodząc do rozważań prawnych należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 128 kro obowiązek alimentacyjny obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Regulacja powyższa konkretyzuje konstytucyjną zasadę trwałości rodziny i oznacza, że między krewnymi może powstać stosunek alimentacyjny z chwilą wystąpienia przesłanek, od których dalsze przepisy, a w szczególności art. 132-136 kro, uzależniają roszczenie uprawnionego oraz odpowiadający temu roszczeniu obowiązek spełnienia świadczeń alimentacyjnych przez zobowiązanego.

Obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu osobie uprawnionej środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (art.128 kro). Oba te pojęcia należy rozumieć szeroko, obejmując nimi świadczenia niezbędne do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb bytowych oraz do zapewnienia uprawnionemu tego wszystkiego, co jest konieczne do jego fizycznego i umysłowego rozwoju. Tak najogólniej można zdefiniować pojęcie obowiązku alimentacyjnego.

Obowiązek ten obciąża krewnych w określonej prawem kolejności, która została ustalona w art. 129-132 kro i jest uzależniona od stopnia bliskości osób z kręgu rodzinnego uprawnionych. Przepisy powyższe stanowią, że obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem. Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym.

Zgodnie z treścią art. 133 kro uprawnionym do świadczeń alimentacyjnych (poza dziećmi) jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku.

W świetle orzecznictwa, pojęcie niedostatku z art. 133 § 2 kro obejmuje zarówno wypadki, gdy uprawniony do alimentacji nie ma żadnych środków utrzymania, jak również taką sytuację materialną, w której osoby uprawnione nie mogą lub nie potrafią samodzielnie w pełni zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb na poziomie zbliżonym do minimum socjalnego w zakresie utrzymania i wychowania (wyrok SN z 1974.02.20, III CRN 388/73, OSNC 1975/2/29). Jednocześnie jednak należy zauważyć, że popadnięcie w niedostatek pozwala żądać alimentów jedynie wówczas, gdy nie stało się to umyślnie lub też gdy nie jest ono efektem hulaszczego trybu życia. W przeciwnym razie żądanie alimentów może być uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 kc) (wyrok SN z 1974.04.22, III CRN 66/74, LEX nr 7468).

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, analiza zgromadzonego materiału procesowego wskazuje, że powództwo R. K. zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W ocenie Sądu powódka pozostaje w niedostatku. Jej dochód stanowi jedynie emerytura w wysokości ok. 1.200 zł miesięcznie. Kwota ta nie pozwala na pokrycie wszystkich koniecznych kosztów jej utrzymania, tj. kosztów wynajęcia mieszkania, zakupu leków i wyżywienia.

Ocena materiału procesowego zgromadzonego w niniejszej sprawie prowadzi do wniosku, że w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanej K. T. znajduje się płacenie po 400 zł miesięcznie alimentów dla swojej matki.

Oceniając możliwości zarobkowe pozwanej Sąd miał na uwadze fakt, że jest ona obciążona znacznym długiem z tytułu prowadzonej przez jej męża działalności gospodarczej oraz fakt, że ma ona na utrzymaniu (...)syna.

Pozwana wskazywała, że nie pracuje, jest zatrudniona jako bezrobotna. Zjawisko bezrobocia i przejściowy brak pracy nie oznacza, że pozwana nie posiada możliwości zarobkowych – konkurencja na rynku pracy jest bowiem stałym elementem gospodarki wolnorynkowej a trudności w znalezieniu zatrudnienia są typowym zjawiskiem.

Stan zdrowia pozwanej nie uniemożliwia podjęcia zatrudnienia – jest ona osobą młodą i zdrową, nie cierpi na żadne przewlekłe choroby.

Sąd miał też na uwadze, że pozwana jest osobą wykształconą. Ukończyła studia i jest z wykształcenia inżynierem inżynierii środowiska.

Wobec tego sąd uznał, że w zakresie możliwości zarobkowych pozwanej znajduje się uzyskiwanie wynagrodzenia za pracę w wysokości ok. 2.000 zł netto miesięcznie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie, o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku.

Na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu

O rygorze natychmiastowej wykonalności co do pkt. I wyroku orzeczono na podstawie art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c.